

DERLEME/REVIEW

İZMİR İLİ VE CİVARI TATLISU MALACOSTRACA (CRUSTACEA) FAUNASI (AMPHIPODA HARIÇ)¹

Murat ÖZBEK², M. Ruşen USTAOĞLU²

ÖZ

Bu çalışmada, Amphipoda ordosu hariç olmak üzere, İzmir İli ve civarının tatlısu Malacostraca (Crustacea) faunası incelenmiştir. Mart 1994-Haziran 1996 tarihleri arasında yürütülen bu çalışma sonucunda, örnekleme yapılan 89 istasyonun 26'sında toplam 3 ordoaya ait 6 tür ve 2 alttür saptanmıştır. Tespit edilen türlerden Palaemonetes antennarius (Gümüldür Deresi ve Oğlananası Göleti hariç), Potamon ibericum tauricum (Gümüldür Deresi hariç), Asellus aquaticus (Gölcük Gölü hariç), Jaera italica, Sphaeroma hookeri ve Diamysis bahirensis verilen lokalitelerde ilk defa, Mesopodopsis slabberi ve Astacus leptodactylus salinus ise, önceden verilen yayılım alanlarında tekrar tespit edilmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tatlısu, Malacostraca, Fauna, İzmir, Türkiye.

FRESHWATER MALACOSTRACA (CRUSTACEA) FAUNA OF IZMIR PROVINCE AND ADJACENT AREAS (EXCEPT AMPHIPODA)

ABSTRACT

In this dissertation, between March 1994-June 1996, Freshwater Malacostraca Fauna (except Amphipoda) of Izmir province and adjacent areas was studied. At the end of the study, in 26 of 89 sampled stations around Izmir, totally 6 species and 2 subspecies belonging to 3 ordo were found. Of these species, Palaemonetes antennarius (except Gümüldür stream and Oğlananası Pond), Potamon ibericum tauricum (except Gümüldür stream), Asellus aquaticus (except Gölcük Lake), Jaera italica, Sphaeroma hookeri and Diamysis bahirensis were firstly recorded in given localities. Mesopodopsis slabberi and Astacus leptodactylus salinus were found again in their known distribution areas.

Key Words: Freshwater, Malacostraca, Fauna, Izmir, Turkey.

1. GİRİŞ

Hızla sanayileşen dünya bir yandan daha rahat bir yaşamı desteklerken bir yandan da doğal hayatı önemli ölçüde zarar vermektedir. Bu yüzden de, bazı türler bilim alemine tanıtılmadan yok olabilmektedirler. Ülkemizin faunasının tam anlamıyla ortaya çıkarılması amacıyla yapılan biyodiversite çalışmaları bu bakımdan oldukça önemlidir. Konu ile ilgili günümüze degen yapılan çalışmalara bakıldığında, konunun ülkemiz için ol-

dukça yeni sayılabilceği ve çalışma sayısının az olduğu görülür:

Pretzmann (1962; 1965a, b; 1966; 1971a, b; 1976; 1983a, b)'ın Türkiye tatlısu yengeçlerinin sistematığı hakkında yaptığı çalışmalarla, ülkemizin tatlısu yengeçleri Natio seviyesine kadar indirilmiştir.

Tareen (1974)'in Gölcük Gölü'nün Limnojolik etütünü yaptığı çalışmasında *Astacus leptodactylus salinus* alttüru tespit edilmiştir.

¹ Yüksek Lisans tezinin bir bölümündür. Bu tez E.U. Araştırma Fon Saymanlığı tarafından 94/SÜF/08'lu proje ile desteklenmiştir.
² Ege Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Su Ürünleri Temel Bilimler Bölümü, 35100-Bornova/İzmir-TÜRKİYE.

Geldiay ve Kocatas (1970)'a göre, *A. leptodactylus salinus* alttüürü Avrupa'da doğal olarak yayılım göstermeyen, bunun yanında Anadolu'da doğal populasyonları bulunan bir alttürdür.

Geldiay vd. (1977)'in Bafa Gölü'nün Peracarida ve Holocarida türlerilarındaki çalışmalarında bu gölün Amphipod, Isopod ve Decapod türleri saptanmış ve göl için birçok yeni tür verilmiştir.

Balık vd. (1996)'nin Tahtalı Baraj Havzasını besleyen dereleri inceledikleri çalışmada Gümüldür Deresi ve Oğlananası Göleti'nden *Potamon ibercum tauricum* ve *Asellus aquaticus* türleri tespit edilmiştir.

Şüphesiz, bu çalışma, ülkemiz biyodiversitesine bir katkı sağlayacaktır. Ancak, bu tip çalışmaları daha da yaygınlaştırarak ülkemizin fauna ve flora zenginliklerinin tam anlamıyla ortaya çıkarılması gerekmektedir.

2. MATERİYAL VE YÖNTEM

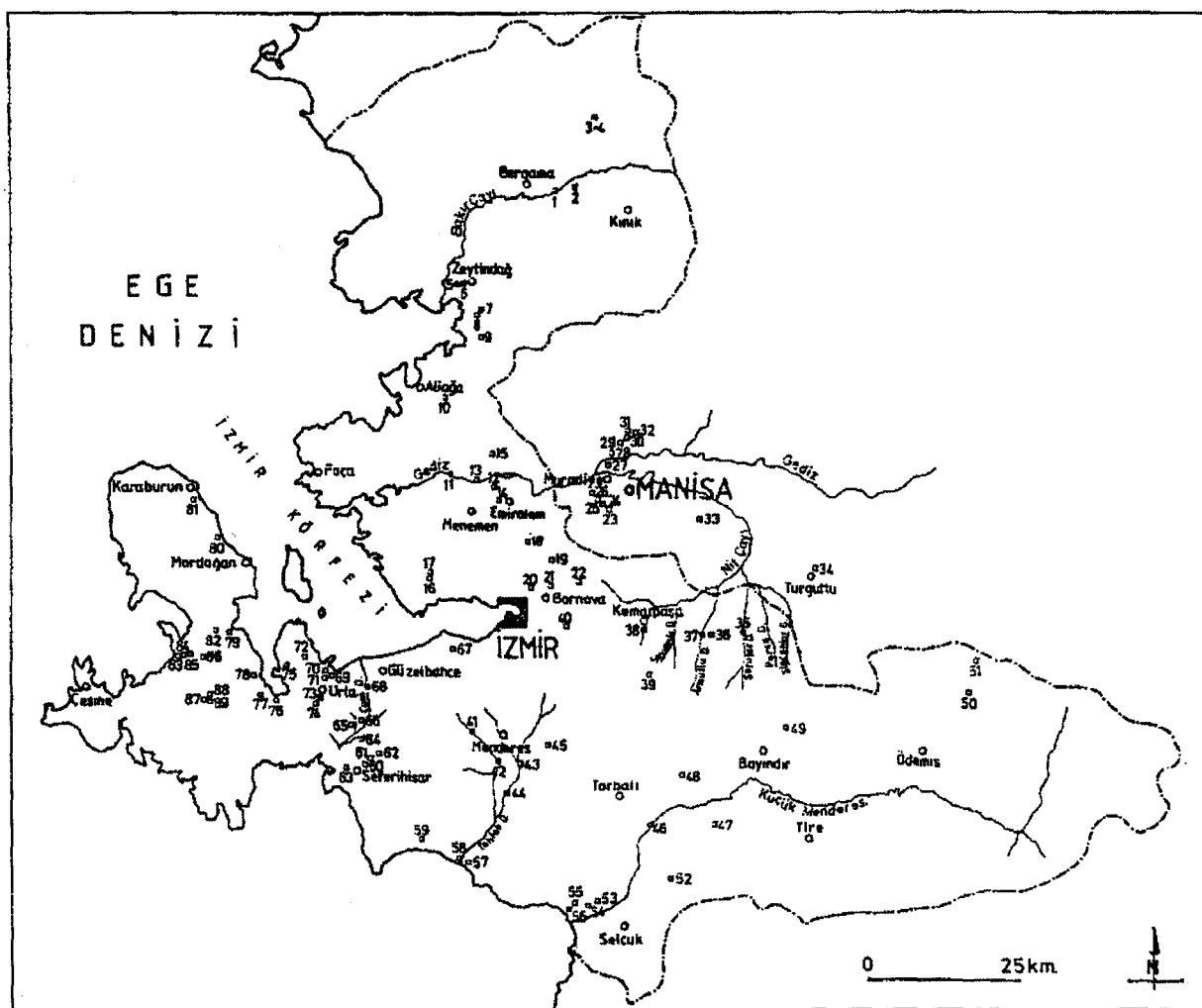
İzmir ili ve civarı tatlısu Malacostraca faunasının belirlenebilmesi için Mart 1994-Haziran 1996 tarihleri

arasında toplam 89 adet istasyonda çalışma yapılmış, toplanan materyaller değerlendirilmiştir (Şekil 1).

İstasyonların fiziko-kimyasal özelliklerinin belirlenebilmesinde, 0,1°C hassasiyetli termometre, Hanna HI 8033 tipi Kondaktivimetre, Hanna HI 8014 tipi pH metre kullanılmış olup; çözünmüş oksijen miktarının tespitinde Winkler metodу, tuzluluğun belirlenmesinde Mohr-Knudsen metodу, Alkalinitе ve Geçici sertliğin tespitinde ise titrimetrik yöntem uygulanmıştır.

2.1 İstasyonlar

İzmir ili ve civarı tatlısu Malacostraca faunasını belirlemek amacıyla, İzmir'in Kuzeyinde Bergama'dan Güneyinde Selçuk'a kadar, Batısında Karaburun'dan Doğusunda Ödemiş'e kadar 89 istasyondan örnekleme çalışması yapılmıştır. Örneklerin toplandığı istasyonlar 3 nehir (Bakır Çayı, Gediz, Küçük Menderes), 23 dere, 10 kaynak, 5 göl, 12 baraj ve gölet, 17 çeşme yalağı, 8 su birkintisi ve 1 adet kaplıcadan oluşmaktadır. Araştırma yapılan istasyonlardan alınan su örneklerinin gerek in situ gerekse laboratuvara yapılan analizleri sonu-

Şekil 1. Araştırma Alanı.

Tablo 1. Çalışma boyunca örnekleme yapılan lokaliteler ve tespit edilen bazi fiziko-kimyasal parametreler.

Ist. No:	İstasyon Adı	Örnekleme tarihi	T (°C)	Ç.O. (mg/l)	pH	Salinité (‰)	Kondakativite (µS cm⁻¹)	Alkalinite (meq l⁻¹ 25°C)	Gegici Sert. (dS/m)
1	Bakır Çayı (Bergama- Kınık yolu, Bakırçay Köprüsü), Bergama	27.11.1994	3.5	10.8	7.9	0.07	1183	6.2	8.7
2	Dağıştan Köyü yolu çeşme yatağı, Bergama	27.11.1994	3.5	12.4	8.1	0.03	476	2.9	4.0
3	Papa ilacı, Bergama	27.11.1994	34.5	5.2	7.4	0.09	1448	21.6	30.5
4	Papa ilacı Deresi, Bergama	27.11.1994	6.5	12.0	8.0	0.05	734	4.9	6.8
5	Akça Çeşmesi yatağı, Zeytindağ yolu, Bergama	27.11.1994	15.0	12.0	7.4	0.19	1057	6.7	9.3
6	Hacı İbrahim Hayrat, Karaca Çeşmesi yatağı (Zeytindağ), Bergama	27.11.1994	3.0	13.2	8.3	0.06	755	3.0	4.2
7	Çeşme yatağı, Aşağı Şakran Köyü, Aliağa	27.11.1994	7.0	13.2	7.8	0.12	1273	6.4	8.9
8	Aşağı Şakran Köyü'nün girişinde çeşme yatağı, Aliağa	27.11.1994	7.0	14.4	7.5	0.31	2389	10.2	14.2
9	Bozgözlü (Yenisekran), Aliağa	17.08.1995	22.5	2.8	7.6	0.07	442	3.2	4.4
10	Güzelhisar Barajı savakaltı, Aliağa	27.11.1994	8.5	14.8	8.3	0.04	516	3.2	4.4
11	Gediz Nehri (Buruncuk Köprüsü), Menemen	26.11.1994	8.0	2.6	7.3	0.12	2063	4.3	6.0
12	Beğäraser Deresi (Emiralem), Menemen	26.02.1995	13.0	12.4	7.7	0.15	786	3.8	5.3
13	Gediz Nehri Emiralem Regülatörü, Menemen	26.02.1995	12.0	9.2	7.5	0.13	780	5.0	7.0
14	Değirmendere, Menemen- Manisa yolu	26.11.1994	11.0	12.0	8.2	0.04	643	4.8	6.7
15	Cukurköy Deresi Kaynağı, Menemen	26.06.1996	25.0	7.9	7.8	0.04	428	3.8	5.3
16	Kalkılıç Köyü girişinde su birikintisi, Karşıyaka	26.02.1995	17.0	13.2	8.3	0.42	1333	5.6	7.8
17	Kalkılıç Köyü çıkışında kanal suyu, Karşıyaka	26.02.1995	12.0	3.6	7.4	1.09	3421	10.6	14.8
18	Karaçöglu, Yamanlar, Karşıyaka	19.05.1996	21.0	7.1	7.7	0.03	609	2.4	3.3
19	İkizgözlü, Çamıcı Köyü, Bornova	09.12.1994	3.0	10.8	8.5	0.05	674	6.6	9.2
20	Laka Göleti savakaltı, Bornova	19.05.1996	20.0	2.5	7.9	0.04	970	4.8	6.7
21	Bornova Derelesi, Bornova	19.05.1996	19.0	8.2	8.1	0.04	911	4.4	6.1
22	Çıraklı Dereesi, Bornova	18.05.1996	15.0	9.5	8.0	0.08	1357	5.6	7.8
23	Gürle Köyü yolunda su kaynağı, Manisa	18.05.1996	16.0	8.0	8.0	0.03	1053	5.4	7.5
24	Gürle Köyü Yolunda Çeşme Yatağı, Manisa	18.05.1996	17.0	7.7	8.0	0.03	1268	6.0	8.4
25	Yılmaz Güner Hayratı, Çeşme yatağı, Manisa	18.05.1996	16.0	7.8	8.1	0.03	1145	5.8	8.1
26	Gürle Dereesi, Gürle- Manisa	18.05.1996	19.0	8.6	8.2	0.02	892	5.2	7.2
27	Gökkuş Kaynakları, Muradiye- Manisa	26.11.1994	8.0	9.6	7.7	0.05	723	5.8	8.1
28	Gülbahçe Köyü Dereesi, Muradiye- Manisa	26.11.1994	9.5	10.8	8.0	0.06	649	5.7	7.9
29	Üçpinar Köyü Çeşme Yatağı, Muradiye- Manisa	26.11.1994	10.0	7.6	7.3	0.07	701	5.7	7.9
30	Kanlı Çeşme (Üçpinar- Sarma Yolu), Muradiye- Manisa	26.11.1994	16.0	7.2	7.3	0.07	741	7.0	9.8
31	Kırancılığı Köyü çeşme yatağı, Muradiye- Manisa	26.11.1994	9.0	10.4	7.5	0.12	1028	7.3	10.2
32	Sarma Dereesi(Sarma Köyü), Muradiye- Manisa	26.11.1994	7.5	10.4	7.6	0.04	503	3.7	5.1
33	Akpinar Kaynakları(Manisa- Turgutlu yolu), Manisa	18.05.1996	21.0	13.2	7.8	0.04	1031	5.4	7.5
34	Turgutlu toprak ocağı, Turgutlu- Manisa	18.05.1996	23.0	8.0	8.0	0.02	885	5.2	7.2
35	Sofular Dereesi(Yıldız), Kemalpaşa	19.05.1995	17.0	12.0	8.0	0.02	279	2.6	3.6
36	Ali Sağın Hayratı çeşme yatağı(Ören- Armutlu Yolu), Kemalpaşa	18.05.1996	24.0	6.0	7.8	0.02	1214	5.8	8.1
37	Nif Çayı'nın Kolu(Armutlu), Kemalpaşa	19.05.1995	22.0	11.6	7.8	0.04	512	5.6	7.8
38	Kemalpaşa Dereesi, Kemalpaşa	18.05.1996	15.0	9.0	8.1	0.02	850	4.0	5.6
39	Nif Dağı alabalık çitiği yakınında su birikintisi, Kemalpaşa	19.05.1995	13.5	11.2	7.9	0.02	325	3.4	4.7
40	Pınarbaşı Kaynakları, Pınarbaşı	18.05.1996	17.0	7.4	7.9	0.03	1190	5.6	7.8
41	Sandı Göleti, Çatalca Köyü, Menderes	26.06.1996	27.0	6.9	7.9	0.03	287	3.6	5.3
42	Murat Dereesi (Küner Köyü), Menderes	23.03.1994	13.5	10.8	8.1	**	478	4.2	5.8
43	Deveil Dereesi (Deveil Köyü), Menderes	23.03.1994	14.0	10.8	7.9	0.05	617	5.0	7.0
44	Deveil Dereesi (Bulgurca), Menderes	25.06.1996	30.0	12.4	8.0	0.22	340	3.6	5.0
45	Oğlanaşan Göleti, Menderes	17.03.1996	17.0	10.2	7.3	0.03	479	4.4	6.1
46	Küçük Menderes (Tire-Aydın Kavşağından 1km. sonra), Torbalı	25.03.1995	7.0	12.0	7.6	0.07	422	2.6	3.6

Ist. No: (Devam)	İstasyon Adı (Devam):	Örnekleme tarihi	T (°C)	Ç.O. (mg/l)	pH	Salinité (‰)	Kondaktivite (µS cm⁻¹)	Alkalinité (meq l⁻¹ 25°C)	Geçici Sert. (dH)
47	Tire Yolu, Ayaklıkuru yol ayrımında su biriktisi, Tire	25.03.1995	9.0	10.4	7.3	0.02	266	1.8	2.5
48	Künkderesi (Arikbaşı Köyü), Bayındır	26.06.1996	20.0	6.8	7.5	0.05	446	4.4	6.1
49	İlica Dereesi (Ergenli), Bayındır	25.03.1995	9.0	12.0	7.9	0.05	460	3.2	4.4
50	Gölcük Gölü (Bozdağı), Ödemiş	20.05.1995	17.0	9.2	7.9	0.02	280	2.6	3.6
51	Bozdağı Dereesi (Kırkoluk mevkii), Ödemiş	26.06.1996	21.0	7.4	7.7	0.02	236	2.6	3.6
52	Küçük Menderes Nehri taşın suları (Belevi), Selçuk	25.03.1995	14.0	10.0	7.9	0.05	458	3.2	4.4
53	Akgöl, Selçuk	25.03.1995	15.0	15.2	8.1	0.99	2560	5.0	7.0
54	Gebekekre Gölü, Selçuk	25.03.1995	12.0	12.0	8.0	2.70	7242	5.2	7.2
55	Zeyinköy Su Kaynağı, Selçuk	25.03.1995	18.0	7.5	7.5	0.90	2245	5.8	8.1
56	Zeyinköy Çıkışı Su Kaynağı, Selçuk	25.03.1995	19.0	9.2	7.8	2.57	5330	6.0	8.4
57	Su Biriktisi (Gümüşsu Sitesi Sahili, Ortaköy), Gümüldür	16.03.1996	17.0	12.0	8.1	8.04	14373	6.0	8.4
58	Tahtalı Dereesi, Gümüldür	16.03.1996	16.0	11.0	7.9	0.08	568	4.0	5.6
59	Ürkmez Barajı savakaltı, Seferihisar	16.03.1996	13.5	10.8	7.8	0.04	364	2.4	3.3
60	Seferihisar Barajı savakaltı, Seferihisar	16.03.1996	19.0	12.3	8.0	0.07	559	4.8	6.7
61	Seferihisar Barajı, Seferihisar	16.03.1996	14.0	11.5	7.3	0.05	520	4.0	5.6
62	Eğri Dere (Seferihisar Barajı Kaynağı), Seferihisar	16.03.1996	12.5	11.6	8.0	0.06	679	5.0	7.0
63	Karagöl (Şıjacıkkı), Seferihisar	30.10.1994	21.0	10.4	8.6	0.08	818	2.6	3.6
64	Ulamlı Göleti (Ulamlı), Seferihisar	16.03.1996	12.0	12.9	7.6	0.05	340	1.8	2.5
65	Bademler Köyü çıkışında su biriktisi, Seferihisar	16.03.1996	14.5	12.6	7.9	0.08	550	6.6	9.2
66	9 Eylül Göleti (Budemler Köyü), Seferihisar	16.03.1996	13.0	12.9	8.3	0.05	410	2.4	3.3
67	Balçova Kaplıcaları yakınında su biriktisi, Balçova	18.06.1995	24.5	**	7.6	0.07	569	4.7	6.5
68	Cami Dereesi (Çamlı), Güzelbahçe	18.06.1995	22.0	8.8	7.4	0.50	1195	4.5	6.3
69	Yüce Sahil Mevkii su biriktisi (iskele), Urla	10.03.1995	16.0	9.2	8.0	0.81	1247	6.6	9.2
70	Çayır Mevkii su biriktisi (iskele), Urla	10.03.1995	14.0	8.6	7.4	0.30	1286	4.6	6.4
71	İskele Dereesi (iskele), Urla	18.06.1995	24.0	6.4	7.7	0.34	1075	7.0	9.8
72	Denizli Köyü çeşme yalağı, Urla	18.06.1995	20.0	11.2	7.3	0.06	453	4.5	6.3
73	Kuşcular Köyü yolunda çeşme yalağı, Urla	30.10.1994	21.0	10.8	7.5	0.30	1173	5.6	7.8
74	Hatice Kıp Kıp çeşmesi yalağı, Kuşcular Yolu, Urla	30.10.1994	19.0	8.4	6.9	0.04	579	5.8	8.1
75	Pınarlı Dereesi (Özbek Köyü), Urla	29.10.1994	19.0	4.4	7.2	0.07	536	5.6	7.8
76	İçmeler, Urla	29.10.1994	21.0	6.0	6.9	2.52	6765	5.4	7.5
77	Gülbahçe Dereesi (Çeşme-Karaburun Kavşağı), Urla	18.06.1995	32.0	8.8	9.1	0.11	349	2.7	3.7
78	Karapınar Dereesi (Karapınar), Urla	25.02.1995	12.0	11.2	7.5	0.17	439	1.7	2.3
79	Balıklıova Dereesi, Balıklıova	29.10.1994	19.0	4.0	7.3	0.65	2077	6.6	9.2
80	Kaynarpinar Dereesi (Kaynarpinar), Mordoğan	25.02.1995	15.0	9.6	7.8	0.19	993	6.2	8.6
81	Saip Köyü çeşme yalağı, Karaburun-İzmir	18.06.1995	17.0	9.2	7.2	0.13	810	5.4	7.5
82	Molla Osman Çeşmesi (Balıklıova-Gerence yol), Balıklıova	18.08.1995	20.0	12.0	7.3	0.06	618	6.7	9.3
83	İldir Kaynakları-A (İldir-Kadiovacık kavşağı), Çeşme	18.08.1995	25.5	12.8	6.9	10.48	>20000	5.6	7.8
84	İldir Kaynakları-B (İldir-Kadiovacık yol), Çeşme	18.08.1995	26.0	5.6	6.9	12.92	>20000	5.1	7.1
85	İldir Kaynakları-C (İldir-Kadiovacık yol), Çeşme	30.10.1994	21.5	8.8	6.9	0.76	2063	2.2	3.0
86	Manastır Çeşmesi yalağı (İldir-Kadiovacık yol), Çeşme	30.10.1994	18.0	8.8	6.8	0.05	643	7.8	10.9
87	Birgi Göletleri-A(Birgi), Urla	30.10.1994	17.0	4.8	8.1	0.07	292	1.6	2.2
88	Birgi Göletleri-B(Birgi), Urla	30.10.1994	18.5	7.2	8.4	0.07	283	2.0	2.8
89	Birgi Göletleri-C(Birgi), Urla	30.10.1994	18.5	6.0	9.1	0.04	211	2.0	2.8

**) Ölçüm yapılamadı.

cunda tespit edilen bazı fiziko-kimyasal parametreler Tablo 1'de verilmiştir.

Tatlısu Malacostraca örnekleri 60μ ile 500μ arasında farklı göz açıklıklarındaki el kepçeleri ile toplanmış, %4'lük formaldehit ile ilk tepsitleri yapılmıştır. Tür tayinlerinde küçük türler stereo mikroskop altında disekte edilip ayrılan ekstremiterler alkol-gliserin karışımı ile geçici preparat haline getirilmiş, binoküler mikroskop altında detaylı bir şekilde incelenmiştir.

3. BULGULAR

Classsis: Crustacea

Subclassis: Malacostraca

Ordo: Decapoda

1. Familia: Palaemonidae

Palaemonetes antennarius (H. Milne Edwards, 1837)

Dağılım: Türkiye'nin Ege Denizi sahillerinde bulunan bu tür Akdeniz dışında Doğu Atlantik sahillerinde de dağılım gösterir. Bu çalışmada 10, 45, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 76, 79, 83, 84, 85 numaralı istasyonlarda tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Tatlısularda, hafif acısulu göllerin fenerogamlı diplerinde, lagünlerde ve nehir ağızlarında yaşar.

2. Familia: Potamidae

Potamon ibericum tauricum (Czerniavsky, 1884)

Dağılım: Ülkemizde Karadeniz kıyıları, Marmara ve Ege bölgelerinde bulunan bu tür Güneydoğu Avrupa ve Önasya'da da bulunmaktadır. Bu çalışmada ise 26, 35, 44, 48, 53, 54, 75, 79 numaralı istasyonlarda tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Yavaş akan derelerin taşlık çakıllık kesimleri ile tatlı ve acısu karakterinde bazı göllerin kıyısal kesimlerinde 0-10 m'lik derinliklerde yaşarlar.

3. Familia: Astacidae

Astacus leptodactylus salinus, (Nordmann, 1942)

Dağılım: Batı Anadolu'da oldukça yaygın olarak görülür. Türkiye dışından ise, Tuna Bölgesi'nin ovalık kısımlarından Doğu Ukrayna'ya kadar yayılım gösterir. Bu çalışmada 50 numaralı istasyon olan Gölcük Gölü'nde tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Bott (1950)'a göre bu alttür step bölgelerindeki sularda bulunmaktadır.

Ordo: Isopoda

1. Familia: Asellidae

Asellus aquaticus (L., 1758)

Dağılım: Batı Grönland, Kafkasya, Labrador ve Güneybatı Asya'da bulunduğu bilinmektedir. (Birstein, 1951). Bu çalışmada ise, 5, 7, 8, 19, 27, 45, 50, 54, 63, 70, 75 numaralı istasyonlarda tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Tatlısularda bitkilerin ve organik detritusun bol olduğu göl, gölet ve nispeten durgun akan sularda bolca bulunur.

2. Familia: Janiridae

Jarea italica (Kesselyak, 1938)

Dağılım: Sicilya, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye'den kayıtları bilinmektedir. Bu çalışmada ise, 79, 83, 84 ve 85 numaralı istasyonlarda tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Lagüner sistemlerde, dere ağızlarında sığ kıyı sularında bulunmaktadır.

3. Familia: Sphaeromatidae

Sphaeroma hookeri (Lejeuz, 1966)

Dağılım: İngiltere, Akdeniz, Ege Denizi kıyılarında dağılımı bilinmektedir. Bu çalışmada 54, 55, 56, 57, 76, 83, 84 numaralı istasyonlarda tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Acısu ve lagüner sahalarında, kıyıya yakın kısımlarda bulunur.

Ordo: Mysidaecea

Familia: Mysidae

Mesopodopsis slabberi (Van Beneden, 1861)

Dağılım: Avrupa ve İskandinavya'nın lagüner sahalarında, İngiltere'de, Akdeniz'de dağılımı bilinmektedir (Bacescu, 1940; Ustaoglu ve Balık, 1990). Bu çalışmada 54 numaralı istasyonda tespit edilmiştir.

Ekolojisi: Tuzlu ve acısu larda gün boyu zeminin hemen üzerindeki birkaç metrelük su kolonunda bulunan bu hayvanlar havanın kararmaya başlamasıyla yüzeye doğru hızla göç ederler.

Diamysis bahirensis (Sars, 1877)

Dağılım: Doğu ve Güneydoğu Avrupa'nın lagüner alanları ile Ege Denizi'nde dağılım gösterdiği bilinmektedir (Bacescu, 1940; Katağan, 1985). Bu çalışma sonucunda 84 numaralı istasyonda bulunmuştur.

Ekolojisi: Eurihalin bir türdür. Özellikle tatlısu girişi olan lagüner alanlarda dağılım gösterir. %3 tuzlu luğunu acısulardan kaydı bilinmektedir. Çalışma sonucunda, bu türü bulduğumuz istasyon da acısu özelliği göstermektedir.

4. SONUÇ

Bu çalışma sonucunda, İzmir ili ve civarı tatlı ve acısularından oluşan toplam 89 istasyon incelenmiş olup bu istasyonların 26'sında Malacostraca bireyleri bulunabilmştir. Bu türlerden *P. antennarius* (Gümüldür Deresi ve Oğlananasi Göleti hariç), *P. ibericum tauricum* (Gümüldür Deresi hariç), *A. aquaticus* (Gölcük Gölü hariç), *J. italica*, *S. hookeri* ve *D. bahirensis* verilen lokalitelerde ilk defa tespit edilmişlerdir. *M. slabberi* ve *A. leptodactylus salinus* ise önceden verilen yayılım alanlarında tekrar tespit edilmişlerdir.

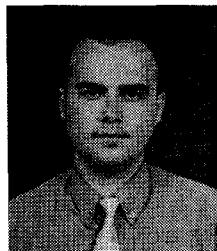
Palaemonidae familyasında olan *P. antennarius* tübü bölgemizde oldukça geniş bir yayılıma sahip olup daha çok acısuarda bulunmaktadır. Ülkemizden yapılmış önceki kayıtları (Holthius, 1961; Kocataş vd. 1991) bilinmemektedir. Çalışma süresince, Gümüldür Dere'sinden yakalanan bazı bireylerin diğer istasyonlardan toplanan *P. antennarius* bireylerinden bazı farklılıklar gösterdikleri gözlenmiştir. Buna göre, bazı bireyler telsin ucunda 8-9 adet tüyumsü seta taşımaktadır. Derenin diğer bölgelerinden alınan *P. antennarius* bireyleri çalışmamızda tespit ettiğimiz diğer bireyler gibi telsin ucunda 3-4 adet tüyumsü seta taşımaktadırlar. Gümüldür Deresi'nde yakalanan ve telsin ucunda 8-9 adet tüyumsü seta taşıyan Palaemonetes bireylerinde gözlenen bu farklılaşmanın nedeni bilinmemektedir. Sunucun garanti edilebilmesi için belirtilen örneklerden bir kısmı Prof. Dr. L.B. Holthius tarafından kontrol edilmiş ve bu bireylerin *P. antennarius*'un gösterdiği değişim sınırları içinde oldukları belirtilmiştir.

KAYNAKÇA

- Bacescu, M. (1940). Fauna Republicii Populare Române, Crustacea, Vol. IV, Fas. 3, Mysidacea, Acad. Rep. Populare Române.
- Balık, S., Ustaoğlu, M.R. ve Sarı, H.M. (1996). *Tahtalı Baraj Havzasındaki (Gümüldür-İzmir) Akuatik Faunanın İncelenmesi*, E.Ü. Araş Fonu No: 92/FEN/035, İzmir.
- Birstein, Y. A. (1951). Fauna of U.S.S.R., Vol. VII, No: 5, Crustacea-Freshwater Isopods (Asellota), Leningrad.
- Bott, R. (1950). Die Flusskrebse Europas (Decapoda, Astacidae) (Mit 25 Textabbildungen und 6 Tafeln), Abh. Senckenberg. Naturf. Ges. (483), 1-36.
- Geldiay, R. ve Kocataş, A. (1970). *Türkiye Astacus (Decapoda) Populasyonlarının Dağılış ve Taksonomik Tespiti*, E.Ü. Fen Fak. İlmi Raporlar Serisi (94), 3-7.
- Geldiay, R. ve Kocataş, A. (1977). Türkiye Tatlısu Yenigeçlerinin (Potamon) Taksonomik Revizyonu ve Lokal Populasyonları Üzerinde Araştırmalar, E.Ü. Fen Fak. Dergisi, Seri B, I(Z), 195-120.
- Geldiay, R., Kocataş, A. ve Katağan, T. (1977). Bafa Gölü'nün Peracarida ve Holocarida (Crustacea, Malacostraca) Türleri Hakkında, E.Ü. Fen Fak. Dergisi, Seri B, I(4), 311-318.
- Holthius, L.B. (1961). Report on a Collection of Crustacea Decapoda and Stomatopoda from Turkey and the Balkans, Zool. Verhand. 47, 1-67.
- Katağan, T. (1985). Mysidaces et Cumaces des côtes Egeeennes de Turquie, Rapp. Comm. Int. Mer Médit. 29(5), 287-288.
- Kocataş, A., Katağan, T., Uçal, O. ve Benli, H. A. (1991). *Türkiye Karidesleri ve Karides Yetiştiriciliği*, T.C. Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Su Ürünleri Araş. Ens. Müdürlüğü, Bodrum.
- Pretzmann, G. (1962). Die Mittelmeeren und Vorderasiatischen Süßwasserkrabben (Potamoniden), Ann. Naturhistor. Mus. Wien 65, 205-240.
- Pretzmann, G. (1965a). Die Süßwasserkrabben des Mittelmeers und Vorderasiens des British Museum of Natural History, London, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 68, 519-525.
- Pretzmann, G. (1965b). Neue Potamonidenfundorte in der Türkei, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 68, 527-529.
- Pretzmann, G. (1966). Bericht über eine (zweite) Zoologische Sammelreise in Anatolien im Mai/Juni 1965, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 69, 169-175.
- Pretzmann, G. (1971a). Ergebnisse einiger Sammelfahrten nach Vorderasien, I. Teil: Zwei neue Unterarten von Süßwasserkrabben, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 75, 473-475.
- Pretzmann, G. (1971b). Scheren- und Scherenbezahlung bei Potamon (Crustacea, Decapoda), Ann. Naturhistor. Mus. Wien 75, 489-493.
- Pretzmann, G. (1976). Ergebnisse einiger Sammelfahrten nach Vorderasien, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 80, 453-456.
- Pretzmann, G. (1983a). Die Süßwasserkrabben der Mittelmeerinseln und der Westmediterranen Länder, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 84/B, 369-387.
- Pretzmann, G. (1983b). Ergebnisse einiger Sammelfahrten nach Vorderasien. 7. Die Süßwasserkräbber der Türkei, Ann. Naturhistor. Mus. Wien 84, 281-300.

Tareen, İ.U. (1974). *Gölcük (Ödemiş-Türkiye) Gölü'nün Limnolojik Araştırması* (Doktora Tezi), E.Ü. Fen Fak. Zooloji Bölümü, İzmir.

Ustaoğlu, R., Balık, S. (1990). Zooplankton of Lake Gebekirse (İzmir-Turkey), *Rapp. Comm. Int. Mer Médit.*, 32 (1), 74.

Murat Özbeş, 1971 yılında İzmir'de doğdu. 1993'te Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1997 yılında Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde Yüksek Lisansını tamamladı. Halen E.Ü.Su ürünlerleri Fakültesi, Temel Bilimler Bölümü, İçsular Biyolojisi Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

M. Ruşen Ustaoğlu, 1953 yılında İzmir'de doğdu. 1977'de Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünden mezun oldu. Aynı yıl E.Ü. Fen Fakültesi Hidrobiyoloji Enstitüsünde asistan olarak göreveye başladı. 1982'de yüksek lisans, 1989'da ise doktorasını tamamladı. 1991 yılında Limnoloji dalında Doçent ünvanını aldı. 1997'de profesör oldu. 1993 yılından beri E.Ü. Su Ürünleri Fakültesi, Temel Bilimler Bölümü, İçsular Biyolojisi Anabilim Dalında çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.